

ZonMw

Interview

Juiste Zorg Op de Juiste Plek

Regiobeeld Ouderenzorg Noordoost-Friesland toont urgentie aan: 'We moeten het echt samen doen.'

Deel deze pagina

Realisatie van de juiste zorg op de juiste plek vraagt om een goed beeld van het zorgveld in de regio. Reden voor partijen uit Noordoost-Friesland om met een voucher van ZonMw een domeinoverstijgend regiobeeld te maken. Ronald Wierstra van

zorgverzekeraar De Friesland: ‘Dit is een mooi startpunt voor concrete actie.’

Ronald Wierstra, regiomanager gemeenten bij zorgverzekeraar De Friesland, is een van de trekkers bij het opstellen van het regiobeeld in Noordoost-Friesland. Als echte Fries, bescheiden dus, benadrukt hij meteen de goede samenwerking met ROS Friesland, in de persoon van regioadviseur Jildou de Jong, en bestuurlijk trekker Margreet Jonker, wethouder in Achtkarspelen. Sinds de presentatie van het regiobeeld afgelopen zomer is er flink wat beweging ontstaan: ‘Het regiobeeld heeft gewerkt als vliegwiel.’

Even terug naar de aanleiding om deze 'foto' te willen maken. Zoals in heel Nederland is er sprake van vergrijzing in Noordoost-Friesland, maar hier gaat dat hand in hand met jongeren die wegtrekken uit de regio. Om precies te zijn: een toename van het aantal 75-plussers met 74% tot 2050 en een afname van het aandeel 65-minners met 7%. 'Er komen grote uitdagingen op ons af', stelt Wierstra. 'Zelfs als iedere werkzame inwoner in 2040 in de zorg zou werken, zijn er volgens de voorspellingen nog handen te kort.'

Gedeelde uitdaging

En ja, dit probleem is al langer bekend, maar hoe ga je hier nou concreet mee aan de slag? Wierstra: 'Er zijn heel veel partijen betrokken; van zorgverzekeraar tot gemeenten, aanbieders van zorg en welzijn, woningcorporaties en de gemeenschap zelf. Wanneer er zoveel partijen zijn, is het uitdagend om in de samenwerking allemaal op een goede manier een rol te pakken. Maar dat is wel wat er nodig is. Een goed beeld van de situatie is daarbij een mooie start.'

Reden om onder de noemer 'Samen met vertrouwen op weg' bij ZonMw een voucher voor het opstellen van het regiobeeld aan te vragen. Die subsidie kwam er en de partijen konden aan de slag met aanlevering van hun data. Al gedurende dit proces ontstond er betere samenwerking. Wierstra licht toe: 'Bij elkaar brengen van gegevens zorgt er ook voor dat mensen bij elkaar komen. Dat is al helpend om van het toekomstbestendig maken van onze zorg en ondersteuning een gedeelde uitdaging te maken.'

Een rol voor iedereen

Het regiobeeld heeft die uitdaging verder gekwantificeerd. 'Om welke tekorten in 2040 gaat het nou precies, bijvoorbeeld op het gebied van verpleeghuisbedden of wijkverpleegkundigen? Data verwerken en integreren vanuit verschillende domeinen maakt dit inzichtelijk. Ook wordt benadrukt dat iedereen daar een rol in heeft. We moeten dit echt samen doen. Want als ik mijn stukje van de zorg en ondersteuning goed regel, is dat nog maar een klein stukje van de puzzel.'

Data over zorggebruik - aangeleverd door zorgverzekeraars en het zorgkantoor en vallend onder de Zorgverzekeringswet (Zvw) en de Wet langdurige zorg (Wlz) - lagen

al bij het centraal landelijk inleverpunt Vektis. De grootste kluit was aanleveren van de data vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) door de zes deelnemende gemeenten. Wierstra licht toe: 'Bij Vektis is alle data vanuit de verzekeraars al uniform geregistreerd. Bij gemeenten is dat niet zo, dus het had best wat voeten in de aarde om dat voor elkaar te krijgen, maar het is gelukt.'

Urgentie beter voelbaar

Om dit in het vervolg makkelijker te maken, zou Wierstra willen pleiten voor een centraal data-inleverpunt voor gemeenten. 'Dat maakt het zoveel makkelijker om gegevens te verzamelen en te combineren en echt, dat geeft een schat aan informatie.' Die schat is in Noordoost-Friesland alvast binnen. In een oogopslag laat het regiobeeld zien wie gebruik maakt van welke zorgsoort, vanuit alle domeinen. Dit is tot op gedetailleerd niveau uiteengezet; van de aantallen en kosten per wet tot de zorgsoort, aandoening en diagnose.

Wat Wierstra vooral opviel aan het ontstane beeld? 'Je ziet nog duidelijker wat het betekent dat er zoveel meer ouderen zijn ten opzichte van jongeren. Dat maakt de urgentie alleen maar voelbaarder. En als ik zie dat ongeveer 25 procent van de Friese 65+'ers bij een cardioloog komt, lijkt er nog een wereld te winnen aan preventie. We zijn heel erg gewend aan het slikken van medicatie, maar misschien kan iemand na een leefstijlaanpassing wel zonder. Dat vraagt om anders kijken naar ziekte en gezondheid.'

Vliegwieleffect

Wat gaat er nu verder met dit regiobeeld gebeuren? 'Na de presentatie afgelopen september zijn dataspecialisten van partijen als de GGD Friesland, het Fries Sociaal Planbureau, de RUG en ouderenorganisaties aangehaakt. Om hen te betrekken heeft de eerdere presentatie van het regiobeeld als een vliegwielt gewerkt. Nu willen we de cijfers nog verder aanvullen en duiden. Wanneer de informatie vanuit de data straks op het gewenste niveau is, gaan we een actieplan opstellen.'

Hierin ziet Wierstra een grote rol voor het regiobeeld. 'Als startpunt, maar ook om effectmetingen te doen van interventies, zoals inzet op meer preventie. Zie je dan echt dat minder mensen de cardioloog bezoeken? Om dat te kunnen meten, moet de

data up to date blijven.’ Wierstra is daarom samen met partners druk bezig handen en voeten te geven aan een regionale kennis-en datastructuur.

Trotse Fries

Om meerdere partijen de voordelen van georganiseerde data te laten ervaren, zijn de voorbereidingen voor een datalab in samenwerking met DataFryslân op dit moment in volle gang. Dataspecialisten van verschillende organisaties werken binnen zo’n lab samen aan een vraagstuk op verschillende onderwerpen.

Toekomstbestendige zorg- en ondersteuning aan oudere inwoners van (Noordoost-)Friesland is het eerste onderwerp.

Tenslotte krijgt het opstellen van het regiobeeld voor Noordoost-Friesland ook een landelijk vervolg. Wierstra: ‘Op basis van ons project heeft Vektis van alle zorgverzekeraars de ruimte gekregen om het dashboard van zorggebruik door te ontwikkelen voor andere regio’s. Ik blijf natuurlijk altijd die bescheiden Fries, maar daar ben ik wel echt heel trots op.’

Jildou de Jong, regioadviseur bij ROS Friesland en samenwerkingspartner bij het opstellen van het regiobeeld

‘Ik ben erg blij met het resultaat. Dit regiobeeld is domeinoverstijgend doordat we met het hele veld samenwerken. Zo kunnen we nu op basis van het regiobeeld gerichter afspraken maken over wat we kunnen voorkomen, verplaatsen en vervangen. De rol van de zorgverzekeraar was tijdens de ontwikkeling van het regiobeeld van groot belang. Zij lieten het veld kennis maken met Vektis, waar alle data vanuit de Zvw en Wlz al heel inzichtelijk is opgeslagen. Ook maakt Vektis data-rapportages op maat.

De samenwerking met Vektis heeft mogelijk gemaakt dat we nu alle data vanuit de Zvw, Wlz en Wmo in beeld hebben. Het geeft maar weer aan hoe belangrijk het is om alle partijen actief bij het verlenen van zorg en ondersteuning te betrekken. Samenwerken en in gesprek gaan over data, leert ons datagedreven te werken. Ook geeft dit inzicht in elkaars uitdagingen. Nu kunnen we samen naar het grotere plaatje kijken, buiten onze eigen organisaties om.’

Margreet Jonker, wethouder in Achtkarspelen en bestuurlijk trekker namens de zes gemeenten van het regiobeeld

'De kwaliteit van de ouderenzorg kun je alleen maar veiligstellen voor de toekomst wanneer je dit samen oppakt, op regionaal niveau. Alleen zo kan je kijken naar wat nodig is, wat er nu is en wat dus anders zou moeten. Het mooie van het regiobeeld vind ik dat het alle budgetten en zorgsoorten naast elkaar zet. Ook kun je echt op wijkniveau zien van welke voorzieningen mensen gebruik maken en of dat eventueel samenhangt met bepaalde medische gegevens.

Dankzij deze data kan beleid veel gericht worden bepaald en wordt het effect van interventies beter meetbaar. Het is dus van groot belang dat we nu meer zicht hebben. Ook de samenwerking met de vele partijen pakte goed uit. In de toekomst weten we elkaar zeker (nog) beter te vinden.'

Jildou de Jong

Margreet Jonker

Tekst Marieke Kessel

